

Kiadóhivatal:
Kaposvár, Irányi D.-u. 14.
Ide esimsendők
és előfizetési pénzek,
Hirdetések és nyilttéri
közlemények:

ELŐFIZETÉSI DÍJ:
Egész évre . 4 frt
Félévre . 2 „
Hogyedévre . 1 „
Egyenlő részre árá : 10 kr.

SOMOGYI ÚJSÁG

Szerkesztőség:
Kaposvár, Irányi D.-u. 14.
Ide küldendő a lap
szellemi részét illető minden
közlemény.

Bérmertelen küldö-
ményt nem fogadunk el.

Kéziratokat vissza
nem adunk.

MEGYEI és HELYI-ÉRDEKŰ VEGYES TARTALMU HETILAP

A »Kaposvári Iparoskör« hivatalos közlönye.

Megjelenik hetenkint egyszer: KEDDEN.

Felelős szerkesztő és kiadó: Poór Sándor. Főmunkatárs: Dr. Obetkó Károly.

A szegedi kiállítás.

A föld nem lehet több ugyan, annyi marad, de kétszer és háromszor annyi magyart is legyen és lesz képes eltartani.

Cikkünk jelmondatául még keresve sem találhattunk volna alkalmasabbat, mint földmívelési miniszterünknek fentebbi szavait, melyeket a szegedi kiállítás alkalmával József főherceghez intézett. Nagy igazságot fejezett ki a miniszter frappans rövidséggel. Bármely államférfiúnak ambíciója és méltó programja lehet, s valóban, ha a szegedi kiállítás tanúságait le akarjuk vonni, mi is csak ebből a szempontból indulhatunk ki.

Számtalanszor halljuk komoly és arra hivatott férfiaktól, a parlamentben, a sajtóban és a társaságban is, hogy Magyarország elsősorban mezőgazdasági ország, s éppen ezért élet-

kérdés reánk nézve, hogy főként mezőgazdasági ügyeink hathatós felkarolását és előbbrevitelét biztosítsuk minden rendelkezésünkre álló erővel. Nem akarunk ezuttal rekriminációkba bocsátkozni, csupán azt az örvendetes tényt látjuk magunk előtt, hogy a szegedi mezőgazdasági országos kiállítás tényes erkölcsi, de eredményeiben messze kiható anyagi előnyöket is fog eredményezni.

Ez az első mezőgazdasági kiállítás, a melyet mint országos jellegűt vidéken rendeztek. Nem panaszsképen említjük meg, de mindaddig az a téves felfogás uralkodott, hogy ily arányú kiállításokat csak a fővárosban lehet teljes sikerrel rendezni. A szegedi kiállítás rendezésével megtörték a jeget, s meggyőződésünk, hogy a látható fényes sikerrel az eddigi balhiedelem is eloszlott. De nem is csoda, hiszen csak végig kellett tekintenünk a kiállításon, hogy az országnak, tehát a vidéknek

ott felhalmozott hatalmas erejét teljes egészében értékelni bírjuk.

A őstermelés egyes ágazatainak bemutatása és a rendkívül gazdag állattenyésztési kiállítás mellett mintegy párhuzamosan láttuk a mezőgazdasági termeléssel kapcsolatos gépgyártás és ipar különféle változatait is, a mi viszont arra a következtetésre nyújt alkalmat, hogy ezuttal is kétségtelen beigazolást nyert az iparnak és kereskedelemnek a mezőgazdaság fejlődésével való szoros, mondhatnók elválaszthatlan összefüggése.

Ezek a jelenségek azonban a szegedi kiállításnak csak anyagi sikerei, igen fontosaknak kell azonban tartanunk annak erkölcsi sikereit is, melyek különböző kongresszusok tanácskozásai, és e tanácskozások eredményei nyomán áradnak szét az országban. Az országos gazdasági kongresszus, az országos halászati, méhészeti, szőlőszeti és borászati kongres-

T Á R C Z A.

F...F...nek.

Ó vászon bűbajos világa,
Oly vonzó, színes és meleg,
Költő, színész, egy a sorsunk:
Ti éreztünk s mi értetek.

Sugárzóbb a te ragyogásod,
Melegebb csak szived lehet
És álomom lehet színesebb csak,
Ha hosszun nézlek tégedet.

Kaposvár, 1899. szeptember 16.

Herczeg János.

A bronz kéz.

— Párisi rajz. —

Írta: Paul Bourget.

— »Somogyi Újság« eredeti tárcája. —

Tizenegy óra felé járt az idő, mikor odahagytuk Rajmund barátját, Vivianet, a ki hogy úgy mondjam: királynői maga-

tartással fogadott bennünket. Pompás üde szépsége, vörös-szőke haja, mely csillogó glóriaként övezte Rubens festményeire emlékeztető fejét, valósággal elbűvölő hatást keltett bennem.

A következő kérdést tettem fel:

— Hogy van az, hogy egész este, de még évs közben se huzta le kesztyűjét? Talán hibás a keze vagy éppenséggel műkeze van, mint Rodericknak?

— Sajnos, úgy van: — felelt Rajmund sóhajtozva. — Különben elmondhatom neked eme kéz történetét, ha számíthatok diszcreciódra. Ez a testi hiány Kutusoff herceg emléke, a kit te is megismerhetted, még mielőtt braziliai utadra indultál volna.

— Azt a fekete szemű, szőke oroszzt érted, nemde?

— Igen!... S ime úgy látszott, hogy gondolatait szedi össze Rajmund, a ki most egy ideig önmagába merülve, halgatagon járt-kelt melletttem.

A melankolikus holdvilág sápadt sugarai rezegve tükröztek vissza a Szajna zavaros vizében, az éj némán, nyugalmasan ereszkedett le s a csillagok ott fenn sziporkáztak. Mindez oly jól hozzailleszt ahhoz a sajtóságos, komor hanghoz, a melylyel Rajmund mesélni kezdett.

— Még emlékezhelsz arra az időre: a mikor a herceg Párisba jött. Gondolj csak vissza reá; ugye csodálatos jelenség volt

ő s benne a szláv és olasz vér keresztezése oly érdekesen mutatkozott. Szláv atyjától hatalmas termetet, széles vállakat, imponáló külsőt és arcának hideg vonásait örökölte, anyjától viszont gyöngéd kezeket, tűzes tekintetű szemeket. Gazdag ház sarja lévén, az volt ő is, ami Párisban sok más ember, ha nem is éppen orosz herceg: — tékozló.

Neked sincs tudomásod az ő sikereiről, miket ő az élvágyó körök szalonjaiban aratott; miután csakhamar elutaztál Párisból. Az asszonyok bolondultak utána. Nos, a gazdagsága, rangja s külső megjelenése eléggé megmagyarázzák ezt. Nemsokára azonban megtudták a hölgyek azt a borzalmas epizódot, mely őt néhány évre elűzte hazájából, ezzel aztán egy csapásra a nap hőse lett, a ki után mindenki törte magát.

Az eset ez volt: Szülei halála után egyik ukrainai kastélyában lakott nővérel, a ki valami kis kozák Don Juánnal szerelmi kalandba keveredett. Éjjelenként a szerelmes ifju hetman fölkuoszott egy hatalmas tölgyfa ágain a leány ablakáig. A letrött hulló ágak és levelek valószínűleg elárulták nővére titkát a fiatal hercegnek, — s így történt, hogy egy alkalommal rajta kapta a kozákat, a kit nyomban legyűrt és felkötött ugyanazon tölgyre, a melyen rendszeren föl szokott jutni szerelme tárgyához.

Eme borzasztó tettnek a híre divatos

szusok, nemkülönben a gazdasági tanítók kongresszusa mind-mind rendkívül fontos jelenség abban a nagy munkában, mely mezőgazdaságunk fellendítését és megerősítését czélozza.

Mindennek az egész ország hasznát fogja venni. Azok a tanulságok, melyeket az érdekelt tényezőknek ilyen összejövetelei rendszerint eredményezni szoktak, lassankint közkinccsé válnak, de meg ha más szempontból vizsgáljuk magát a kiállítást, nem az első pillanatra szembeötlőnek-e azok a közvetlen hasznok, melyeket annak szemléléséből maga a gazda és földműves nép meríthet? Sajnos, azt nem lehet figyelmen kívül hagynunk, hogy nagyon is elmaradtunk az okszerű mezőgazdasági termelés terén. Rendszereink, gazdasági műveltségünk sőt még inkább gazdasági eszközeink avultak, s a modern kor követelményeinek semmiképen sem felelhetnek meg. Már most mindazok, a kik alaposan, s a tudni, tanulni vágyás figyelmével nézegették meg a kiállítást, bizonyára számos olyan utmutatást nyertek és tapasztaltak, melyeket sikerrel és nagy haszonnal értékesíthetnek saját gazdaságuk intézésében.

Ez a legnagyobb és leginkább figyelembe veendő előny, mely ilyen kiállításokból származik, s a mely minket egy rendkívül fontos indítvány, illetve figyelemztetés megtételére készítet. Elsősorban is népünknek van szüksége arra, hogy ily kiállítások keretében a modern mezőgazdasági rendszerekkel és eszközökkel megismerkedjék. Egyes nagyszabású és országos kiállítás szükségesség tehát ha a szükséges és jogosult is, viszont elengedhetlen kötelessége gazdáinknak és a vármegyei gazdasági egyesület vezetőségének, hogy nálunk szintén rendezzenek mezőgazdasági kiállítást. Ismertessük

meg így közvetlen közelből földesgazdáinkal a néppel, azon módokat és eszközöket, melyek segítségével elmaradottságából kiemelkedhet.

Már ebből a szempontból is melegen üdvözljük a szegedi országos kiállítást és Darányi minisztert, mert megmutatták azt az utat, melyen haladnunk kell, ha azt akarjuk, hogy számbavehető sikereket érhesünk el.

A somogyi gazdasági egyesület is mindent elkövet, hogy a gazdaközönséget a mezőgazdaság terén elért eredményekkel megismertesse. Télen, midőn a mezei munka szünetelt, vármegyénk minden nagyobb községében népszerű felolvasásokat tartott a mezőgazdaság minden egyes ágából, hogy a gazdaközönséget oktattva, annak módjában álljon a szükséges ismereteket elsajátítva, azokat saját gazdaságában értékesíteni. A tapasztalás azonban azt mutatta, hogy a gazdember nem fogékony az elméleti ismeretek iránt, azt felfogni képtelen. A gazdasági egyesület talált módot arra, hogy a gazdákkal a mezőgazdaság gyakorlati részét is megismertesse. Említettük annak idején, hogy a kisgazdák tömeges kirándulásokat rendeztek a szent-imrei földműves iskolához. Itt aztán megtanulhatták mindazt, a mire egy jó gazdának szüksége van. Kétségtelen, hogy a földművelés az utóbbi időben óriási haladást ért el és ha a földet okszerűen műveljük, annak hozadéka jóval busásabb lesz, mintha a kezdetleges művelési módot alkalmazzuk. A gazdaközönség ebben a tekintetben igen sokat tanulhat a szent-imrei iskolánál.

A csurgói főgymnasium jubileuma.

A csurgói főgymnasium 100 éves jubileumára már régóta készülődtek. 14-én

aztán lefolytak azok az ünnepségek, melyek örökké felejthetetlenek lesznek a csurgóiaknak.

A vendégek már 11 és 12-én kezdtek gyülekezni, de a zöme csak 13-án érkezett meg. A délután 5 órai vonattal érkeztek meg Antal Gábor ev. ref. püspök, Tisza Kálmán egyházkerületi v. l. főgondnok és Darányi Ignác földmívelési miniszter, kikkel együtt jöttek Somogyvármegye küldöttségei Tallián főispán és Maar alispán vezetése alatt, kikhez még az egyházmegye papjainak küldöttei és a főgymnasium volt tanulói közül számosan csatlakoztak. (Ez alkalommal megemlítettük, hogy a Kaposváron átutazó Tisza Kálmánt és földmívelésügyi miniszter az állomáson ünnepélyesen fogadták.)

Az érkezőket Kacsovics Lajos főszolgabíró fogadta néhány üdvözlő szóval. Szavaira Tisza Kálmán válaszolt, mire megkezdődött a bevonulás. A zuhogó eső ugyan nem kedvezett ennek, de a merre a fogatok elvonultak, az utcákat mindenütt nagy embertömeg lepte el és lelkesen megjelnezték az érkező vendégeket.

Az idő 14-én sem kedvezett az ünnepségnek. A főgymnasium rajztermében tartott egyházkerületi gyűlésen a püspök buzgó imája után kimondották, hogy a gyűlés egyik főtárgya a csurgói főgymnasium évszázados ünnepsége és az új iskola épületének felavatása, mire az egész ünnepelő közönség a templomba vonult, hogy isten áldását kérje a további működésre. Barakonyi Kristóf esperes mondotta az imát és a kegyeletes megható beszédet. A beszéd egyes részeinél könnyek csillogtak a megjelent egykori tanítványok szemében. Az istentisztelet után az ünnepelő közönség az gymnasium új épületébe vonult, hol a szépen felszerelt tornacsarnokba már óriási közönség gyülekezett. Először is dr. Vida Károly igazgató tartotta meg alkalmi beszédét és dicsőítve annak megalapítóit. Utánna Baksay Sándor solti esperes országos nevű írók beszélt számos Csurgóra emlékeztető érdekes apróság beleszővéssel, hogy minél hűvebben kidomborítsa Soltra Alajosnak, a főgymnasium egyik legnagyobb jótévőjének emlékét. Aztán dr. Horváth József szavalta el ünnepi ódáját, mire az ifjúság éneke zárta be az ünnepély délelőtti részét.

Utánna a Korona vendéglőben bankett volt, a melyen természetesen felkö-

embert csinált a hercegből, a kit a hölgyek ezentúl bálványoztak. Ez okozta, hogy Viviane szíve lobot vetett érle. Viviane az övé lett Amde Viviane később nem érte be a herceg szerelmével. Annak iránta való vad szenvedélye büszkeséggel töltötte be őt, s örömet szerzett neki, de bizonyos félelmet is gerjesztett benne. S hogy ezt a félelmet elnyomja s a szenvedély vad hullámai elcsúsztsa, — valami gyöngéd, szelid, odaadó szerelmet óhajtott s egyidejűleg viszonnyal kötött a szelid és szerelmeiben a troubadourok szenvedéseire emlékeztető festővel: Maurice Dubarre-al, a kit te is ismerősödnek mondhatsz.

A festő és Kutusoff a körben ismerték meg egymást, de egyik sem tudott a másik szerelméről. Barátok lettek s egy napon Kutusoff meglátogatta őt műtermében. A festő ekkor egy ébenfa szekrénykét hozott elő, a melyet egy aranyos pici kulccsal fölnyitott. Egy bronzból öntött női kéz volt benne. Egy gyöngéd, finom női kéz, melynek gipszlenyomatát ő maga készítette és bronzba öntette.

— Nos, és ez a kéz? ...

— A herceg úgy vélte, hogy ráismert a kézre. Tán csalódott? Nem, ő nem csalódott. Viviane keze volt, hisz a művész maga is megsugta a hercegnek — mintha szívének rejtett titkát adná tudtul, — hogy e kéz tulajdonosa az ő ... kedvese.

A herceg mitsem szólt. Egész lényeg tekintete nem árulta el őt. Tizenkét hosszú nap mult el, míg bosszúja tervét megalkotta. Nem látszott meg rajta, hogy mi megy végbe belsejében? Közben eljárt vadászni, hidegvérrel vettett el százezreket a versenyen, játszott, nevetett, tréfálkozott a klubban, mintha mi sem történt volna, és Vivianenak egy szóval sem jelezte, hogy mindent tud.

E közben Mauricetól relytélyes uton ellopták az ébenfa-szekrényt.

Ugyanaz nap Viviane elment barátjához: Bianco Pérel kisasszony báljára. Viviane sohasem látszott szebbnek, mint éppen akkor. A herceg elkísérte.

— Te szép vagy! — sugta fülébe a herceg egy keringő alkalmával. — Légy óvatos! ...

A leány nevetett. Óvatos; miért? — és kérdőleg emelte mély tűző szeméit őrá, de nem nyert választ.

Éjfélkor mindketten odahagyták a bált s hazamentek a herceg lakására. Karon fogva vezette őt a szobákon keresztül, míg egy bizalmas fülkébe értek, melyben valami rőt világosság terjengett, miként ha vér volna a légben.

Kutusoff itt elbocsátotta hölgyét és leterdelt eléje.

— Maradj! — mondta és megfogta kezét, a melyet gyöngéd csókokkal halmo-

zott el, míg szemei forró könnyeket hullattak.

— Mi van veled? — kérdé ijedezve a leány.

A herceg mélyen felsóhajtott.

— Mi bajod? — ismétlé és fölugrott mert a férfi könnyes szemeiből nemcsak borzasztó mély fájdalmat olvasott ki, de egyuttal vad, elremitő fenyegetést is látott benne.

— Maradj! — mondta ismét Kutusoff és olyanformán tartotta a kezét, mintha az csavarszorításban volna.

— Mit akarsz! Mi lett? — kiállt föl szegény.

Hideg mosoly mutatkozott a férfi ajkán, rég elnyomott bosszu mosolya. De nem szólt, csak mosolygott és újból ajkához emelte a kezét.

Néhány órával később mély álomban feküdt Viviane.

A herceg halkán főnvitotta az ajtót

— Készen vagy. Ivan?

— Igen.

A herceg szolgálja, Iván, belépett.

— A narkotikus szerek?

— Itt vannak.

— A kések?

— Szintén.

— Hát jöjj!

A mély, sajátágosan nyomasztó álom közepette mintha látott és hallott volna

szónokban sem volt hiány. Antal Gábor püspök ő felségére emelte poharát; az egyházközségi elnökségre Barakonyi Kristóf köszöntött, míg a magyar kormányt Szabó Kálmán egyházmegyei gondnok éllette. A csurgói főgymnasiumról Czike Lajos pápai főiskolai gondnok emlékezett meg. Körmeny Sándor Somogyvármegyére emelte poharát, utánna Csorba Ede az összes vendégeket éllette. Baksay Sándor, a Soltra-emlékszéki szónokát Héjas Pál köszöntötte fel. Tallián főispán reflectálva Szabó Kálmán beszédjére, hangsúlyozta, hogy az óvációt tudatni fogja a miniszterrel. Aztán Maar alispán Darányi minisztert köszöntötte fel, mire a miniszter remek beszédben fejtegette az egymással való összetartás eszméjét, fejtegette Festetics György hazafias érényeit. Legvégül Tisza Kálmán beszélt a nagy terem karzatát elfoglaló hölgyekre mint honleányokra és honanyákra emelve poharát. A felköszöntők elmondása után jött az ország minden részéről érkezett táviratok és üdvözlő iratok felolvasása. Széll Kálmán miniszterelnök sajátkezűleg irt levélben mentelte ki távolmaradását. Este aztán hangverseny és táncz fejezte be a szép ünnepélyt, mely a jelenvoltak mindenikében felejthetetlen emlékeket hagyott. Az ünnepélyen Kaposvár városát Siposs Géza, Bereczk Sándor, dr. Krisanich József, dr. Haidekker Károly, dr. Rózsa Ernő és Sury Ferencz, a kaposvári állami főgymnasiumot Danilovics János igazgató vezetésével Endrei Ákos, dr. Kocsis János, Baló Gyula és 12 tanuló képviselték.

H I R E K.

— **Előfizetési felhívás.** Tisztelettel felkérjük lapunk t. olvasó közönségét, hogy a kiknek előfizetésük e hó végével lejárt, azt megújítani szivesek legyenek ne hogy a lap küldésében akadályok merüljenek fel. Az előfizetési feltételek lapunk homlokán olvashatók.

Kitűnő tisztelettel:

a „SOMOGYI UJSÁG”
kiadóhivatala.

Viviane mindent. Majd úgy tűnt föl neki, mintha heves fájdalom nyílna benne végig és eszméletét vesztené.

Másnap reggel kilenc órákor az ágyban fekvő Maurice levelet kapott a hercegtől.

„Pillantson bele ébenfa szekrényébe. kedves Maurice egy kis meglepetés vár önre.”

Maurice felugrott.

Itt... Itt... valóban itt van ismét az elveszett szekrényke. — Az izgatottságtól reszkedni, midőn fölnyitotta, de egy kétségbeesett fölkiáltással ugrott vissza, mert egy kezét pillantott meg benne, de nem a bronzkezet... Oh nem... egy valódi kezét, Vivianének még véres, kezét, mely éles vágással lón a kartól elválasztva.

Rajmund szünetet tartott s eldobta cigarettjét.

— Nos, és megverekekedtek? — kérdeztem.

— Igen. A herceg megölte Mauricet párbajban.

— És te?... Te őt nem bosszúlod meg?

— Ki tudja?... Talán... szólt Rajmund és a csillagok felé nézett, melyek a Szajna sötét hátán csillogva táncoltak.

— **Rippl-Rónai József jubileuma.** Nemrég volt 40 éve, hogy Rippl-Rónai József Kaposváron a tanítói pályán működik. Rónai ezt a ritka évfordulót mindössze egy családi összejövetellel ünnepelte meg. Barátai és tisztelői azonban nem akarták, hogy egy ilyen nevezetes alkalom nyom nélkül tűnjék el, miért is az ő tiszteletére f. hó 23-án este a Korona szállóban bankettet rendeznek. Van-e valaki városunkban, ki Rónai bácsi áldott jó lelkét nem ismerné? Van-e valaki, kinek gyermekeit vagy éppen őt magát nem Rónai oktatta a hazaszeretetre? Küzdelmekben gazdag a néptanító pályája, de a kit a nehézségek nem törnek meg, az méltó jutalmát találja polgártársai szeretetében és tanítványai hálájában. Rónainak kijutott mind a kettőből. Mint értesülünk, Rónait a legfelsőbb helyen kitüntetésre ajánlották. Ha van valaki, ki megérdemli a királyi kitüntetést, úgy a néptanító bizonyára megérdemli. Annak a katonatisztnek, ki 40 évig szolgál, nemességet adnak. Ugyan mivel kellene kitüntetni azt a tanítót, ki 40 évig a szellem fegyvereivel harcol, ki egész életét annak szenteli, hogy fejlődő gyermekeinkbe a tudomány csiráit oltsa. Vajha a megérdemelt kitüntetés emelné a szép ünnepély fényét.

— **Darányi Ignác földmívelési miniszter** Somogyban. A csurgói ünnepségekről visszatérve, Darányi Ignác, Tallián Gyula főispán kíséretében Jakóban meglátogatta Csépan Antalt Somogy megye hosszú időn át volt alispánját, kivel régi barátság köti össze. Onnan a miniszter Makfalvai Géza és Somssich Andor országgyűlési képviselők kíséretében Szt.-Imrére ment, hol figyelemmel megnézte a gazdasági iskolát és a látottak felett teljes meglegedését fejezte ki az intézet igazgatójának és tanári karának. Aztán Kaposvárra jött és ott a főispán kíséretében a város középületeit látogatta meg, a délutáni gyorsvonattal pedig visszautazott Budapestre.

— **A földművelésügyi m. kir. miniszter** értesíti az érdekelteket, hogy a kereskedelmi miniszter az „önműködő” (L. Automobile) permetezőkhöz szükséges permetező anyagok vasuton való szállításánál kedvezményes viteldij számítását engedélyezte, ha az országos magyar gazdasági egyesület a magyar mezőgazdák szövetségére vagy valamely a rendeltetési hely szerint illetékes és erre feljogosított vármegyei illetve vidéki gazdasági egyesület, végre a törvényhatósági közigazgatási bizottságok útján a vármegyei alispánok által kiállított igazolványok alapján kerülnek feladásra.

— **Ujítás** a kaposvári zárdában. A kaposvári zárda új főnöknőt kapott. — Herczeg Teréz volt fumei főnöknő lett ide áthelyezve, miután fumeában a zárdat megszüntették. Már Fiumében híres volt Herczeg Teréz, nem csak arról, hogy a főnöksége alatt álló zárda nevelés terén valódi áldás volt. hanem azért is, mert a magyarosítás tekintetében is hervadhatlan érdemeket szerzett magának. Áldásos munkássága most nekünk jutott osztályrészül. — Legújában a kaposvári zárdában meghonosította a női munka tanfolyamot, hol nem csak a luxu- női munkák, hanem még az egyébb szükségletek, minő a paplan készítése, csipkeverés stb. szintén a legalaposabban lesznek tanítva. — Ezen a vármegyénk, és különösen Kaposvár város lakóira nézve áldás-

sal járó útítást melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe; megjegyezvén még azt, hogy felnőttek, már az iskolai tanfolyamot elvégzett leányok is felvételtnek, és részesülnek az oktatásban. — Áldja Isten az emberiség javáért lelkesülő új főnöknőt nehéz pályáján.

— **Értesítés.** A folyó évi október hó 9-én kezdődő rendes közgyűlés tárgyainak előkészítésére az állandó választmány ülésének határnapjául főispán ur ő méltósága által folyó hó 20-ik napjapok d. e. 9 órája a vármegye székházának nagytermében tüzetvén ki, erről az állandó választmány tagjait azzal van szerencsém értesíteni, hogy a később beér ezethő ügyek előkészítésére tartandó ülés határnapja a most kitűzött ülés alkalmával fog meghatározatni. Kelt Kaposvár, 1899. évi szeptember hó 9-én. Maár Gyula, alispán.

— **Minden hölgynek** nélkülözhetetlen a dr. Graf és Társa által készített Byrolin, melyet a leghíresebb orvosok mint bőrápoló és széplőszert ajánlanak. A Byrolin az összes krémeket felülmulja, az arc minden tisztatlanságát eltávolítja és annak biztosan fehér, üde, fiatal szint ad. A Byrolin-szappan pedig a legjobb és legkedveltebb toalette- és gyermekszappan. Kapható minden gyógyszerárban és drogériában, Vezérképviselő Kovács Miksa Budapest, VII. Nyár-utca 18. Prospektust és elismeréseket ingyen és bérmentve.

— **Hirdetmény.** A nagyméltóságú földmívelésügyi magyar királyi Ministerium által 28543/1899. szám alatt kelt rendelettel a f. évre Somogyvármegye részére engedélyezett lötenyészési jutalomdíjosztás 1899. évi szeptember hó 25-én d. e. 10 órákor fog Kaposvárott a honvédtéri lóvásári istállók előtti udvarban megtartatni.

Ezen jutalomdíjkiosztásra a nagyméltóságú ministerium a f. évben is 350 forintot engedélyezett, mely összeg a múlt évről fenmaradt 150 forinttal együtt a vármegyei lötenyész-bizottság által e célra kiküldött bíráló-bizottság által 3, 2 és 1 éves kanczacsikók részére a következő feltételek mellett fog kiosztatni.

I. A múlt évi szeptember hó 9-én Kaposvárott tartott lötenyészési jutalomdíjkiosztásnál legjobbnak ítélt és igazolvánnyal ellátott 5 drb. kancza részére, ha tulajdonosaik által a múlt évben nyert igazolvány kíséretében bemutattnak és fedezőjegy előmutatása által kétségtelen beigazolást nyert, hogy állami ménnel be vannak fedeztetve, a darabonként megítélt 50 frtnyi díj ki fog adatni. E célból az igazolványon és fedező jegyen kívül községi bizonyítvány mutatandó be, hogy a kancza még az illető tulajdonában van.

II. Azon indokokból, hogy lötenyésző mezei gazdák arra buzdíttassanak, hogy egy-egy jól sikerült kanczacsikót tenyésztésre megtartsanak, a f. évi díjazásnál is az elővezetendő 3¹/₂ éves kanczacsikók közül azokon 5 darab, melyek leginkább jó tenyésztőknek a tulajdonosok, ki fog szemeltetni és a ló pontos leírását tartalmazó igazolvánnyal ellátatni, melynek alapján ezen kanczák az 1900. évben ősszel tartandó lódíjazás alkalmával, ha állami ménnel befedeztetve az illető tulajdonos által bemutattnak, ezuttal egyenként 80 (azaz nyolcvan) frtnyi díjban fognak részesülni. Addig az ezen célra szánt 400 forint a vármegyei pénztárban leendő elhelyezve. A jelenlegi díjazásnál a tulajdonosok igazolványos 3 éves kanczáik után azonkívül fejenként 5 frtnyi díjban azonnal is részesülnek.

Ki lovát eladja vagy más okból elő nem vezeti, vagy fedezőjeggyel kétséget kizárólag nem igazolhatja, hogy a kancza állami ménnel be van fedeztetve, a fenti 80 frtnyi díjtól jövő évben elesik, és ezen összeg a reá következő év díjainak szaporítására fog fordíttatni.

III. A két évet betöltött kanczacsikók következő díjakban fognak részesülni: 1. díj 20, 2. díj 15, 3. díj 10 forint.

IV. Az egy évet betöltött kanczacsikók részére pedig következő díjak állapítottak meg: 1. díj 15, 2. díj 10, 3. díj 5 forint.

Az egy és két éves kanczacsikók díjai az illető tulajdonosoknak azonnal kiadatnak.

Ezen díjazásnál csak somogymegyei volt urbéres gazdák vagy ezekhez hasonló viszonyok közt gazdálkodók tarthatnak lovaikkal igényt díjra.

Az egy éves csikóknál az, hogy a tulajdonosnál ellettek, a többiekénél pedig, hogy legalább egy éves koruktól fogva a tulajdonos birtokában vannak, községi bizonyítvánnyal igazolandó; azonkívül a csikók származását igazoló okmányok (fedező jegyek) szinte elhozandók.

Ha az egy vagy két éves éviáratoknál nem vezetetlenek elő elegendő számú vagy minőségű csikó, a bizottság fentartja magának, hogy a díjakat másképp is feloszthatja, mint a hirdetményben megállapítottak.

Kelt Kaposvárott, 1899. évi aug. 24-én.
Gaal Gyula, Maár Gyula.

S z i n h á z.

A múlt heti referádánkat azzal végeztük, hogy Balla Kálmán jutalomjátékán a közönség zsufolásig fogja megtölteni a színhört. Bevalljuk, hogy rossz próféták voltunk. Mi azt hittük, hogy a közönség nem fogja tekintbe venni azt, hogy a Gyurkovics leányokat itt már háromszor adták, hanem azért tömegesen fogja megnézni Balla kitűnő játékát. De hát tévedtünk és tévedt a jutalmazandó is, kinek a jutalomból csak annak a néhány ember tapsaiból jutott, kik többször is megnéznek egy darabot.

Szerdán és csütörtökön csekély hallgatóság előtt folytak le az előadások, pedig az igazgató egy elkésett Petőfi-ünnepélyt is rendezett. Bizonyára a kedvezőtlen időjárás is nagy mérvben hozzájárult ahhoz, hogy Szarvasinak szép szerepét ugyyszólván üres ház előtt kellett végigjátszania.

A saison legjobb estéit láttuk pénteken és szombaton. Hervé bájos zenéjű operettjét, a Babát játszották. Midőn e darabot az igazgató előadásra hirdette, ismerve a darabot, azt hittük, hogy a szereplők az abban előforduló nehézségekkel nem fognak megbirkózni. Az eredmény azonban mást mutatott. A darab főszereplője természetesen a baba, kit Forrai Ferike személyesített. Akarva sem lehetett volna szebb szerepet a számára teremteni.

Nehéz eldönteni hogy a szerepben az énekesnőnek vagy pedig e színésznőnek van-e nehezebb feladata. És ő sikerrel oldotta meg mindkét feladatot. Volt alkalmunk e szerepet Kúrytól látni, kinek játékáról és énekéről a fővárosi lapok hasáboakat irnak. Könnyű neki. Olyan színpadon forog, hol a kiállítás pompája, a színházi felszerelések és a szereplők összhangja mind csak arra való, hogy a főszerepet domborítsák ki. De jön el hozzánk, hol a kiállítás, bármennyire hirdeti is a színpad az ellenkezőt, igen szerény, hol a szereplők mindenike saját ményét iparkodik előtérbe tolni és hol a főszereplőnek magának kell tenni mindent ha azt akarja, hogy kiemelkedjék a hétköznapiasságból. Ha e szerep egyike Forrai legszebb szerepeinek, úgy egyúttal a legnehezebb is. A közönség egészen természetesen találja, hogy a baba jól mozog a színpadon. De ha ismerné a szerep nehézségeit, ha tudná, hogy mennyit kell tanulni, míg azokat a szokatlan mozgásokat elsajátíthatja, az egyszerű nézőből bámuló válnék. Mert itt nincs közepszerűség. E szerepet vagy nagyon jól lehet játszani, vagy igen rosszul. Forrai igen jól játszott és igen jól énekelt. Hetenkint 3-4-szer énekel és mindig nagy szerepekben, de az őt nem aggasztja, mert szeret tanulni és csak a színpadon érzi magát otthonosnak. A színpad a mindene. Midőn szépen iskolázott hangjával elénekli azokat a szép dalokat, melyekbe lelkét önti, midőn ajkain megcsendülnek azok a „fulbemászó” nóták melyeket csak egy francia zeneszerző írhat, a közönség feszült figyelemmel hallgatja és midőn énekszámát befejezve, kitör a frenetikus tapsvihar, a kis baba szerényen meghajtja magát, s jól esik neki a közönség elismerése. Pedig nem hatásvadász. Kár, hogy a színházi saison napjai — hogy a színpad stílusát használjuk — már megvannak számlálva és így csak rövid ideig élvezhetjük az ő remek játékát és gyönyörködhetünk pompás énekében. Ez alkalommal megemlítjük, hogy nővére, Forrai Gizike k. a. valószínűleg itt nálunk fog először bemutatkozni. Forrai Gizike k. a. szintén énekesnő, ki nővérel együtt tanult és így azt hisszük, hogy első fellépését siker fogja koronázni.

Lányi Edith Lancelot szerepében meglehetősen volt és hogy tehetségét nem tudta érvényesíteni, annak csak a szerepe az oka. Operette énekesnőnek a nőktől irtózó noviciust játszani igen hálátlan szerep.

Hunyadi igen jó barát volt. Benkő Jolánnak minden darabban kell játszania, mert a társulatnál ő az egyedüli anyaszínész. Taval még itt volt Bodroginé, most azonban magára maradt. Játsszik ő drámában, vígjátékban, népszínműben és ha szükség van rá, még operetteben is énekel.

Vasárnap „Jáfer 12 feleség” mulattatták a közönséget. A szereplők maguk sem tudták megállani, hogy a komikus helyzeteken ne nevéssenek, a mi ugyan a darab jó volt a mellett bizonyít, a szereplőkre azonban nem épen hízog. Bognár, mint rendesen, ez alkalommal is kitűnően alakított és megérdemelte azokat a tapsokat, a melylyel a közönség beléptekor a priori elhalmozta.

Hétfőn a Teknősbékát, francia bohóságot játszották. A sikamlósabb helyeket egyszerűen kihagyták vagy pedig átalakították, de a közönség így is eleget nevetett a pompás bohózatban. Balla ez este is igen jól játszott. Szilágyi igen jó kedvében lehetett, mert szerepében többször elnevette magát.

Ma este B. Csik Irén jutalomjátékául a Bőregér, Strass kitűnő operettje kerül színre. Remélhetőleg sokan fognak megjelenni a kitűnő primadonna tiszteletére. Lesz e hétnek egy másik szenzációja is. Forrai Ferike, a társulat kedves soubrette primadonnája csütörtökön tartja jutalomjátékát mely alkalommal legjobb szerepében, a Babában lép fel. A kik az ő pompás alakításait végignézték, bizonyára a legnagyobb élvezettel fognak a legkedvesebb baba jutalomjátékán megjelenni.

H—ő.

CSARNOK.

Tebenned látom...

Tebenned látom üdvösségem,
A mennyet s minden csillagát,
Mért til'od el, ne nézzek egyre
Egyedül csak rád.

Ha szép, varázsos, nyári éjjel
Bűbajos utakon megyek,

Ki tiltja meg, hogy ne nézzem én
A csillagos eget.

Török Pál.

Százsorszép.

— Somogyi Ujság eredeti csarnoka. —

Lement a nap s a nyáj kolompolása már mesziről hallatszott. Az esti szél fölülkerekedett s lágyan elindult, hogy a nád között átszaladjon, megringatta a sárguló vetést, a sötétzöld eperfákat. A csöndes esti levegőben valami édes lágyság volt, a mi úgy a hat lélekre, mint a szent énekek. A békahad hirtelen rázendül egyhangú brekegésére, mely messze elhallatszik s belevegyül az Ave Mária harangszavába. Felröppen a szárcsa, bukdácsol a ruca a zöld békalennel fedett lápban s majd elbujik, majd felüti fejét, hogy tüdejét teleszivja levegővel s ismét elmerüljön, elő sem bukkanva a tó közepéig.

Gyönyörű az ilyen nádas. El tudnék feküdni a partján órahosszat s lesni, miként változik át láthatatlanul, alig észrevehetőleg ez a víz a sötét feketébe, míg a csillagos ég ujra be nem ezüstözi.

A kicsiny domb mellől valami vigdal hallatszik s azután egy üde kacagás s mint a felvert nyul ugrik elő vihogva a kis Százsorszép.

— Hess, te pulák... hess, hahaha!

A sok béka ijedten ugrik a tóba s a vizimadarak mintha sohasem lettek volna, eltűntek a sötét vízben. A bedobott kő meg nagy karikákat képezett, a melyek elszaladtak egész a partig.

... Majd eszedbe jutok még,

Házunk előtt sirva megy, —

Hanem akkor késő lesz!

És a lányka nevetve szaladt le a domboldalról, még azt a szomorú dalt is oly kacagva énekelte. Bánta is ő, érezte is ő! Eszébe jutott! ennyi az egész. Sohasem volt semmiféle bánata, foly'on nevet s ezért azt hiszik, hogy az esze nem ép. Hanem az az arc, az a termet! Ugy tartják a kis árvát kegyelemből; hol az egyik, hol a másik.

— Hova szaladsz, te kis kócos, — kiállt valaki.

A lány megáll, körülnéz s mikor nem lát senkit, elneveti magát.

— Honnan beszél kend?

A legény előbujik a kazal mögül.

— Gyere ide rózsám, hadd csókoljalak meg.

— Ahun a... ott szalad, ni a nyul.

Azt fogja meg kend, azt megcsókolhatja. Azzal eliramodik s már csak a kacagása hallatszik a szélről zörgő kukorica mögött.

A legény utánna néz, hosszan, mintha a lelkét keresné, a mit az elvitt hirtelen magával...

Már egészen sötét lett. Ambrus bácsi a tűz mellett ül, s a kékes-fekete füstön elábrándozik, mikor valaki befogja hátulról a szemét.

— Ki az Ambrus bácsi? Találja ki.

— No no, értjük már, Hát mi jó szél hozott ide felém?

A lányka leült a parázs mellé, gyermekes örömmel kiálltva:

— Hoztam ám valamit.

— Mit?

— Nem mondom.

— No csak ki vele!

— Mégis megmondom hát: — szeder. Ugye örül neki?

— Hogyne.

— Nagyon örül?

— Nagyon hát.

— De akkor meséljen valamit.

A csász nagyot nevetett erre. Aztán

kiterítette kendőjét, belészórta a szedret a böngészte belőle a nagy fekete szemeket.
— Mesél? Ugye mesél, édes, kedves Ambrus bácsi; olyan csillogó hintókról, fényes katonákról, selyemről, gyémántokról, mik a napfényben ezerféle színeket szórnak... Ugye, édes Ambrus bácsi. Mint a multkor. Tudja akkor, mikor az elől a nagy mennydörgés és villámlás elől a kunyhóba szorultunk. Milyen fényes volt az a villám is!

Ambrus bácsi előbb fölette a szedret, aztán nagy komolyan fedde a lányt: nem szabad nekünk szegény embereknek olyanra még gondolni sem, mert kísértetbe esünk.
— Nem esem kísértetbe, édes Ambrus bácsi! — könyörgött a lányka.

— Hát maradj itt, midjárt visszajövök.

— De mesél-e?

— Jól van, jó. Hát mesélek.

— Oh, aranyos, édes, kedves...

A lányka magára maradt, egy ideig még mozgolódott, aztán figyelmes lett a parázs által, félretekort a hamut és belebámult abba a forró izzó parázsba, mely oly furesán jól esett lelkének, érezve azt, mintha, benne égne. Látta a fényt, a csillogó ábrándot megvalósulva, — oh, ha neki egyszer olyan gyémántja, selyme lehetne!

— Te kócos, hát te mit csinálsz itt? — szól valaki a háta mögött, de nem hallja, mert a siető fény elbódította.

A legény halkán hozzálépd, aztán hirtelen megszólalja, mire a lány felijed és suttogva kérdi:

— Milyen szép az a fény!... Minek is esőkölt meg?

— Hát akarsz olyan fényt!... Még szebbet? ... Selyem kendőt és fényes pénzeket?

A lány örömtől ragyogó szemekkel bámult a legényre

— Akarok.

— Hát gyere velem!

Pillanat alatt u'on voltak, a legény átkarolta a Százszorszép kis leánya szüzi derekát, csókolt a forrón, szenvedélyesen és mesélt neki aranyos katonákról, — mert ő is volt katona, ő is volt nagy városban. És azt ígérte, hogy most odamennek, oda az erdő felé, hol a gyep puha, mint a pehely, hol az ölelés édes... és fog majd kapni arannyal himzett selyem kendőket, a melyeken a rózsza és a nárcisz illata érzik.

És oh, az a csók, az az édes csók! mint a mérbe fojtott nárcisz illata...

Derengeni kezdett. Lassan, szaggatottan. Eleintén a fák körvonalai bontakoztak ki a sötétségből, azután pillanat alatt színt váltott minden s a szürke messzeségbe belopódzott az első fénysugár. Az ég szélen valami ijesztő nagy vörösség bujkál elő, belebámul a nagy világba s kezd lassan fölfelé kapaszkodni, míg végre teljes nagyságában látható a nap.

A hajnali szél csipdesni kezdett a leánya meztelen tagjait, melyeken felcsuszott a ruha. Egy szélroham felébreszté s ő felszökelt fektéből. Agya bőbítő érzéssel volt tele, valami furcsa zsibbadtságtól, melyet nem tudott magának megmagyarázni.

Gondolkozni kezdett; de alig emlékezett valamire. Egy legény hozta ide... miért? — nem tudja.

Leült a földre, de hirtelen felugrott ismét. Hamarosan kifutott az erdőből, ki a szabadba, ott megállt, belebámult a kék égbe s a köny előtört szeméiből... sirt.

V. F.

Irodalom és művészet.

Hazánk egyik legelső dalos csalogánya, a népdalairól híres Huber Gyula ismét megszólalt. »Sir a nótá« czímen 10 eredeti magyar népdallal gazdagította zeneirodalmunkat. A népdalok címe: 1. »A mióta az akácza virágzik.« 2. »Felhők között.« 3. »A Balaton rezgő tükrén.« 4. »Elcsendesült a zivatar.« 5. »Kialudt a csillag.« 6. »A birók ablakában.« 7. »Szegény legény nótája.« 8. »Megfogadtam nem járok a.« 9. »Ejnye — ejnye adta vette.« 10. »Édes a must.« Ezen igazán zamatos szomorú magyar nóták akként vannak zongorára alkalmazva, hogy azokat ének nélkül is el lehet játszani, miután a dallamhangok a zongora — részben befoglaltnak.

A kik Huber Gyula kedves dalait már ismerik, — pedig ki ne ismerné azokat — bizonyára sietni fognak zenemű gyűjteményüket, ezen a zeneirodalom újabb gyönyvére gazdagítani.

Huber Gyulának ez már a 26-ik kötete, melyek közül bármelyik is megszerezhető a szerzőnél.

Ára a »Sir a nótá« czimű népdalgyűjteménynek 3 korona nettó; megrendelhető a szerzőnél Somogyváron, a pénz előleges beküldése, esetleg utánvétel mellett. Ajánljuk olvasóink szíves figyelmébe.

6354.

tkv. 1899.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kaposvári kir. törvényszák mint tkv. hatóság közhírré teszi, hogy dr. Simon

Dániel ügyvéd és csatlakozott Fista Mihály sárdi lakos végrehajtóknak özv. Virág Jánosné szül. Szabó Mari sárdi lakos végrehajtást szenvedő elleni 15 frt 30 kr. és 8 frt tőkekövetelések és jkai iránti végrehajtási ügyében a kaposvári kir. törvényszék (a kaposvári kir. bíróság) területén lévő, Sárd község határában fekvő, a sárdi 113. sz. tkvben jelenleg még felerészben végrehajtást szenvedő özv. Virág Jánosné, másik fele részben s egymásközt egyenlő arányban Gelencsér Hadnagy György és neje Novák Anna tkvi társulajdonosok tulajdonául felvett A. 30 hrsz. 144. népnépsz. ház, udvar és kertre az 1881. évi 60 tc. 156. §. a pontja értelmében egészben az árverést 320 frtban ezennel megállapított kiküldési árban elrendelte, s hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1899. évi december hó 16-ik napján délelőtti 10 órakor Sárd község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiküldési árban alol is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 32 forintot készpénzben vagy az 1881. 60. t-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított, vagy az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt m. kir. igazságügy ministeri rendelet 8. §-ában kijelölt ovaadék képes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. évi 60. t-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénzrek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kaposvárott, 1899 augusztus hó 18.

A kir. tszék tkv. hatóság.

DR. KRAMMER JÓZSEF,
kir. tszéki bíró.és
halhólyag

elsőrangú orvosi tekintélyek nyilatkozatai szerint a legmegbízhatóbb és feltétlenül ártalmatlan óvszer urak és hölgyek számára

Ára tucatonként eredeti párisi csomagolásban

Gummi, elsőrendű gyártmány	0.80 6.— frtig
Halhólyag kiváló finom minőség	2.— 8.— „
Capotes americans (rövid)	2.— 5.— „
Gyűjtemény uraknak igen célszerűen dobozokban összeállítva	3.— 10.— „
Suspensorium	0.50 3.— „
Párisi női szivacska (Safety-Sponges)	2.— 6.— „
Irrigator teljesen felszerelve	1.80 5.— „
Eredeti pessarium oclusivum (Peliporus) Menzinga tanár szerint	1.80 2.50 „
Vezető hozzá külön	1.50 „
»Diana-öv«, szab. havibaj elleni köt (minden hölgynek nélkülözhetetlen)	3.50 5.— „

Megrendeléseket pontosan és diszkréten eszközöl:

KELETI J.

cs. és kir. orvos sebészeti mű- és kötszer gyáros BUDAPESTEN.
(Alapított 1878) IV., Koronaherceg-utca 17.

Arjegyék ingyen és bérmentve

Ezen hirdetés tulajdonosának vételénél 10% engedélyeztetik.

Ezen hirdetés tulajdonosának vételénél 10% engedélyeztetik.

Üzlethelyiség változtatás.

Alólirott Morgos József

a m. kir. csendőrség szerződött szabója, Kaposvárott, már évek óta fennálló

szabó üzletemet

a vármegyeház melletti bolthelyiségbe helyeztem át.

Midőn erről tisztelt vevőimet, valamint a nagyérdemű közönséget értesiteniszerencsém van, egyszersmind tudomására hozom, hogy raktáron tartok mindennemű

katonai és egyenruházati

felszereléseket.

Egy éves önkéntesi czikkeket,

saját készítményű

utazó bundákat.

Mérték szerint készíték a raktáromon levő

bel- és külföldi szövetekből polgári ruhákat

a legújabb divat szerint és a legjutányosabb árak mellett, sokkal olcsóbban, mint bárki más; — mit lehetővé tesz azon körülmény, hogy új üzlethelyiségemet tetemesen olcsóbb áron bírom bérebe, mint az eddigi volt.

Számos látogatást és megrendelést kérve maradok Kaposvárott

tisztelettel

MORGOS JÓZSEF

szabó mester.